Dosarul nr. 4-50/2023 (4-23028487-38-4-23022023)

HOTĂRÎRE
în numele Legii

20 martie 2023 *****, R. Moldova

Judecătoria Orhei, Sediul Central
Instanţa de judecată în componența:
Președintele ședinței, judecătorului Viorica Severin
Grefier Violina Mocan
*Cu participarea:*
Reprezentantului agentului constatator al IP Orhei Aliona Bogza
Contravenientei Aurelia Rotaru

examinând în şedinţă judiciară publică cauza contravențională în privința lui *Rotaru Aurelia*, născută la *****, IDNP-*****, cetățeancă a Republicii Moldova, moldoveancă, născută și domiciliată r-nul Orhei, s. *****, nu este încadrată în câmpul muncii, *învinuită de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravenţional*, -

CONSTATĂ :

Rotaru Aurelia, nu î-și îndeplinește corespunzător obligațiunile părintești de întreținere, educație și instruirea a copilului minor Rotaru Simona, a. n. 2008, ceia ce se confirmă prin abandonul școlar și abandonul de la domiciliu de către aceasta în perioada de timp începând cu 11.11.2022 până la 20.02.2023, acțiuni ce au condiționat plasarea de urgență în cadrul CCM „Generația PRO” a minorei Rotaru Simona.

În baza procesului-verbal cu privire la contravenție din 20.02.2023, acțiunile lui Rotaru Aurelia au fost încadrate de către agentul constatator în baza art. 63 alin. (1) Cod contravenţional.

În conformitate cu prevederile art. 395 Cod contravențional, prezenta cauză a fost expediată Judecătoriei Orhei, Sediul Central pentru examinare conform competenței.

*În şedinţa de judecată agentul constatator al Inspectoratului de Poliție Orhei, Aliona Bogza,* a susținut procesul-verbal contravențional întocmit și a solicitat recunoașterea vinovăției lui Rotaru Aurelia de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) CC, cu aplicarea unei sancțiuni sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, din motiv că ultima nu lucrează și nu are surse financiare.

*În şedinţa de judecată contravenienta* Rotaru Aurelia, a declarat că este mama biologică a minorei Rotaru Simona, care se află la întreținerea sa. La moment, fiica sa, nu este acasă și nu cunoaște locul aflării acesteia. Nu este corect că ar fi alungat fiica de acasă din vina concubinului, ba dimpotrivă, i-a zis că va putea pleca de acasă, când va împlini vârsta de 18 ani.

Cunoaște că are o prietena Anastasia, a contactat-o de câteva ori, dar nu a înregistrat numărul acesteia. Nu cunoaște cu ce se ocupă fiica sa la moment. Ultima dată a discutat cu o prietenă de a fiicei, pe nume Olesea, care i-a comunicat că Simona lucrează chelner în mun. Chișinău.

Dacă instanța o va considera vinovată solicită să-i fie aplicată amendă.

Examinând materialele cauzei contravenționale prezentate în şedinţa de judecată, instanța de judecată ajunge la concluzia, că vinovăția lui Rotaru Aurelia de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) Cod contravențional este dovedită pe deplin prin cumulul de probe prezentate şi examinate de instanță.

*Conform art.5 din Codul contravenţional*, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decît în conformitate cu legea contravenţională.

*În conformitate cu cerinţele art.7 Cod contravenţional*, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Reieşind din probele prezentate de către agentul constatator şi cercetate în şedinţa de judecată, instanța a constatat cert că, contravenienta Rotaru Aurelia, își îndeplinește necorespunzător obligațiunile de întreținere, educaţie şi instruire a copilului său minor Rotaru Simona, *manifestată prin faptul că copilul minor Rotaru Simona a. n. 2008, nu frecventează gimnaziul, a abandonat domiciliul pe timp de iarnă iar mama nu cunoaște locul aflării acesteia, consumă băuturi alcoolice, comunică cu persoane puțin cunoscute, distrându-se cu acestea pe perioade îndelungate.*

*Respectiv, prin acţiunile sale intenţionate Rotaru Aurelia a comis contravenţia prevăzută de art. 63 alin. (1) Cod contravenţional*, care prevede răspundere pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi sau de către

persoanele care îi înlocuiesc a obligaţiilor de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului.

Procesul-verbal de constatare a contravenției a fost întocmit pe 20.02.2023, în prezența contravenientei, fapt confirmat prin semnătura aplicată pe procesul-verbal, copia acestuia i-a fost înmânat, fiindu-i explicate drepturile şi obligațiile prevăzute de art. 384 Cod contravențional.

*În conformitate cu prevederile art. 8 Cod contravenţional*, persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție. Este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravențională.

*Careva temeiuri de declarare a nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie, în conformitate cu prevederile art. 443, 445 Cod contravenţional,* instanţa de judecată nu a stabilit.

*Articolul 440 alin. (1) Cod contravenţional,* defineşte constatarea faptei contravenţionale ca însemnând activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

*Conform prevederilor art. 458 Cod contravenţional, la adoptarea hotărârii în cadrul procesului instanţa de judecată urmează să determine* caracterul veridic al contravenţiei imputate; existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; vinovăţia persoanei atrase la răspundere contravenţională; existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; precum şi alte aspecte importante pentru soluţionarea cazului.

*Conform art. 63 alin. (1) din Codul contravenţional*, este sancționabilă fapta, *de* neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare de către părinți sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligațiilor de întreținere, de educare şi de instruire a copilului.

Reieşind din probele prezentate de către agentul constatator şi cercetate în şedinţa de judecată, instanţa a constatat cert că, contravenienta Rotaru Aurelia, nu î-și îndeplinește corespunzător obligațiunile părintești de întreținere, educație și instruirea a copilului minor Rotaru Simona, a. n. 2008, ceia ce se confirmă prin abandonul școlar și abandonul de la domiciliu de către aceasta în perioada de timp începând cu 11.11.2022 până la 20.02.2023, acțiuni ce au condiționat plasarea de urgență în cadrul CCM „Generația PRO” a minorei Rotaru Simona.

La fel, instanța remarcă, faptul că atitudinea necorespunzătoare de îndeplinire a obligaţiunilor de întreținere, educaţie şi instruire a copilului său minor *Rotaru Simona*, a dus la faptul că, minora Rotaru Simona, a. n. 2008, nu *frecventează gimnaziul, a părăsit domiciliul pe timp de iarnă, iar mama biologică nu cunoaşte locul aflării acesteia.*

***În acest context se reține că, conform art. 13 din Codul educației al RM***, (1) Învățământul obligatoriu începe cu grupa pregătitoare din învățământul preşcolar ***şi se finalizează cu învăţământul gimnazial***.(2) ***Obligativitatea frecventării învățământului obligatoriu încetează la vîrsta de 16 ani****. (3)* **Responsabilitatea şcolarizării obligatorii a copiilor cu vîrsta de pînă la 16 ani revine părinţilor** sau altor reprezentanţi legali **şi autorităţilor administraţiei publice locale de nivelurile întîi şi al doilea.**

***Conform art. 138 alin.(2) din Codul educației al RM****,* ***părinţii*** sau alţi reprezentanţi legali ***ai copiilor şi elevilor au următoarele obligaţii***:

a) să asigure educarea copilului în familie şi să creeze condiţii adecvate pentru pregătirea temelor şi frecventarea studiilor, pentru dezvoltarea aptitudinilor, participarea la activităţi extraşcolare şi pentru autoinstruire;

b) ***să asigure şcolarizarea obligatorie a copiilor de vîrstă şcolară***;

c) să colaboreze cu instituţia de învăţămînt, contribuind la realizarea obiectivelor educaţionale;

d) să urmărească, în colaborare cu conducerea instituţiei de învăţămînt şi cadrele didactice, situaţia şcolară şi comportamentul copilului sau elevului în instituţia de învăţămînt.

(3) ***Părinţii*** sau alţi reprezentanţi legali ai copiilor ***care nu manifestă responsabilitate şi nu asigură educarea şi instruirea copilului sînt pasibili de răspundere în conformitate cu legislaţia în vigoare***.

*În acest context,* instanța de judecată ține să evidențieze că, *acțiunile copilului minor rezultă din educația pe care copilul o primește de la părinți, la formarea personalității și comportamentului copilului inclusiv când merge la școală*. La fel, educația, bunele maniere și regulile morale sunt cheia către adaptarea copilului în societate, *pe care necesită să le primească cu întâietate de la părinți.* Copiii de fapt, sunt incluși în diverse forme educaționale încă de la vârstele mult mai fragede*, astfel ca, normele de conduită să se învețe din familie, iar școala și alte medii educaționale nu pot ulterior decât să confirme și să consolideze normele deja deprinse din familie*.

La caz, vinovăția lui Rotaru Aurelia este dovedită și rezultă din analiza și aprecierea tuturor probelor administrate de agentul constatator și cercetate de instanța de judecată în cadrul ședinței de judecată în conformitate cu art. 425 din Codul contravențional, *și anume:*

- conținutul încheierii din 21.02.2023, emisă de IP Orhei, privind rezultatul verificării sesizării parvenite de la administrația gimnaziului Ion și Doina Aldea Teodorovici privind abandonul școlar al elevei Rotaru Simona. (f.d.5);

- raportul inspectorului principal al OS al SIC a IP Orhei, Bogza Aliona din 14.02.2023, potrivit căruia s-a constatat că la 14.02.2023 a fost contactată de către cet. Rotaru Aurelia, care i-a comunicat că fiica minoră Rotaru Simona a plecat de acasă și nu dorește să se întoarcă. Fiind contactată minora s-a prezentat în cadrul IP Orhei, și a declarat că a plecat de la domiciliu din motiv că, mama sa se comportă urât cu ea. (f.d.7);

- procesul verbal de audiere a minorei Rotaru Simona, prin care s-a confirmat faptul că a abandonat domiciliul, din motiv că mama sa Rotaru Aurelia consumă băuturi alcoolice, având un comportament brutal față de ea. (f.d.8);

- raportul psihologului Veverița Elena potrivit căruia, s-a constatat că minora Rotaru Simona, are probleme de comunicare cu mama sa. (f.d.10);

- demersul administrației gimnaziului „Ion Aldea Todorovici", prin care se solicită întreprinderea măsurilor în vederea școlarizări minorei Rotaru Simona. (f.d.11);

- nota informativă prin care se confirmă că minora Rotaru Simona are domiciliu înregistrat pe teritoriul satului *****, r-nul Orhei, însă la moment nu se cunoaște locul aflării acesteia. (f.d.12);

- procesul-verbal de audiere a martorului Macari Ludmila, din 15.02.2023, prin care se constată că minora Rotaru Simona, nu frecventează regulat școala, iar din discuțiile cu mama, se constată că ultima nu are nici un interes față de soarta copilului său. (f.d.17);

- caracteristica cet. Rotaru Aurelia, potrivit căreia ultima se caracterizează negativ, consumă băuturi alcoolice, nu este încadrată în cîmpul muncii, de mai multe ori a fost în vizorul organelor de drept ca subiect al anumitor contravenții. (f.d.21);

- proces-verbal de audiere a persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional din 20.02.2023, prin care s-a constatat că Rotaru Aurelia nu face față obligațiunilor părintești. (f.d.22);

*Cu referire la componența de contravenție prevăzută de art.63 alin.(1) din Codul contravențional*, aceasta presupune neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinți sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligațiilor de întreținere, de educare şi de instruire a copilului.

*Latura obiectivă,* a contravenției imputate lui Rotaru Aurelia, care este mama minorei Rotaru Simona, s-a realizat prin îndeplinirea necorespunzătoare de către aceasta, a obligațiilor de educare și de instruire a copilului minor, *manifestate prin*

*lipsa de educație, întreținere și instruire a copilului său, care* de nenumărate ori părăsește domiciliu, consumă băuturi alcoolice și nu frecventează școala.

Prin urmare**,** Rotaru Aurelia a neglijat cerințele prevederilor art. 60 alin. (2) din Codul familie, care expres impun obligativitatea părinților față de copii și răspunderea acestora „pentru dezvoltarea lor fizică, intelectuală şi spirituală a copilului şi care au și o prioritate la educația lor față de oricare alte persoane”.

La caz, Rotaru Aurelia întrunește și semnele subiectului contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul contravențional, fiind mama copilului minor, Rotaru Simona.

*Instanța reține că, potrivit art.62 alin.(4) din Codul familiei*, părinții poartă răspundere, în modul stabilit, pentru exercitarea drepturilor părintești în detrimentul intereselor copilului.

*În acest context,* instanța de judecată ține să evidențieze că, acțiunile copilului minor rezultă din educația pe care copilul o primește de la părinți, la formarea personalității

și comportamentului copilului inclusiv când merge în societate. La fel, educația, bunele maniere și regulile morale sunt cheia către adaptarea copilului în societate, pe care necesită să le primească cu întâietate de la părinți.

La soluționarea cauzei contravenționale, instanța de judecată a luat toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanțelor cauzei, a evidențiat circumstanțele care dovedesc *vinovăția cet.* Rotaru Aurelia*,* ca în consecință şi în urma aprecierii probelor cercetate în ședință, în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei şi călăuzindu-se de lege, să se confirme incontestabil vinovăția acesteia, în săvârșirea contravenției prevăzute la art.63 alin.(1) din Codul contravențional.

Prevederile art. *63* alin. (1) din Codul contravențional, stabilesc, *in abstracto*, sancțiunea, sub formă de amendă de la 6 la 15 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 15 la 25 de ore, *astfel, instanţa va aplica o pedepeapsă în limitele sancţiunii prevăzute de norma contravenţională imputată contravenientului.*

În ședința de judecată, Rotaru Aurelia, a solicitat aplicarea unei sancțiuni sub formă de amendă minimă.

*Articolul 9 Cod contravenţional*, stipulează principiul individualizării răspunderii contravenţionale şi sancţiunii contravenţionale

(1) La aplicarea legii contravenţionale se ţine cont de caracterul şi de gradul prejudiciabil al contravenţiei, de persoana făptuitorului şi de circumstanţele atenuante ori agravante.

(2) Nimeni nu poate fi supus de două ori răspunderii contravenţionale pentru una şi aceeaşi faptă.

*Conform articolului 41 Cod contravenţional*, criteriile generale de individualizare a sancţiunii sunt:

(1) Sancţiunea contravențională se aplică în funcție de caracterul şi de gradul prejudiciabil al contravenţiei, de caracteristica persoanei şi de circumstanţele atenuante şi agravante.

(2) Faţă de persoana a cărei vinovăţie este dovedită se aplică o sancţiune echitabilă, în limitele şi în conformitate cu dispoziţiile prezentului cod.

Astfel, la aplicarea sancţiunii, instanţa de judecată, *ia în consideraţie caracterul şi gradul prejudiciabil al contravenției;* împrejurările comiterii faptei; *personalitatea contravenientei, care a ignorat obligațiunile de instruire şi educaţie a copilului său minor*, *precum şi prezentarea în instanţa de judecată la examinarea cauzei*, ce denotă o atitudinine conştiincioasă faţă de obligaţiile civice ale contravenientei; lipsa circumstanţelor ce i-ar atenua sau agrava vina acesteia, în conformitate cu prevederile art. 42, 43 Cod contravenţional.

În contextul celor enunțate supra, ţinând cont de scopul legii și al pedepsei contravenționale, inclusiv de criteriile generale de individualizare a pedepsei, instanţa de judecată consideră că, în privința Rotaru Aurelia, pentru comiterea de către aceasta a contravenției prevăzute de art.63 alin.(1) Cod contravențional, este echitabilă aplicarea unei pedepse, sub formă de amendă în mărime de 10(zece) unități convenționale.

Măsura de pedeapsă aplicată cet. Rotaru Aurelia este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acesteia și pericolul social al contravenției săvârșite.

Instanța explică contravenientei Rotaru Aurelia că, potrivit art. 34 alin.(3)-(5) din Codul contravențional, acesta este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă

o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a hotărârii. Dacă persoana fizică nu va plăti amenda în decursul a 30 de zile de la data stabilirii ei, instanţa de judecată o poate înlocui, după caz, cu: a) amendă în mărime dublă, care însă nu poate depăşi limita maximă a sancţiunii cu amenda prevăzută de norma materială contravenţională sau de prezentul articol; b) privarea de dreptul de a desfăşura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an; c) muncă neremunerată în folosul comunităţii, calculându-se o oră de muncă pentru o unitate convenţională, durata muncii fiind de cel mult 60 de ore; d) arest contravenţional, calculându-se o zi de arest pentru 2 unităţi convenţionale, durata arestului fiind de cel mult 30 de zile.

În temeiul art.34, art. art. 395, 458-462 din Codul contravenţional, instanţa de judecată

HOTĂRĂŞTE:

Rotaru Aurelia se recunoaște vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 63 alin.(1) din Codul contravențional şi, în temeiul normei indicate, i se aplică sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 10(zece) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 500 (cinci sute) lei.

Rotaru Aurelia este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult trei zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Hotărârea este definitivă, însă cu drept de recurs la Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 (cincisprezece) zile, prin intermediul Judecătoriei Orhei (sediul Central).

Preşedintele ședinței, judecător (semnătura) Viorica Severin

Copia corespunde originalului judecătorul Viorica Severin